

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: vinter 2021
Institution	Herning HF og VUC og Social & SundhedsSkolen
Uddannelse	EUX Velfærd
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Tomas Billeskov Jansen
Hold	18daAux

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introforløb: Niveau i almene fag, karakterer på 7-trinsskalaen, dannelse, klasserumskultur, mindsetbaseret undervisning, studieteknik, notatteknik, appelformerne, pentagrammet, redegørelsen, medieanalyse, analyse og fortolkning af skønlitteratur, læreplan Dansk A – htx, mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed
Titel 2	Analyse og fortolkning af noveller og romaner 1
Titel 3	Billedsprog og lyrik
Titel 4	Kanonlitteratur
Titel 5	Det moderne gennembrud
Titel 6	Ekspressionisme. Futurisme. Tom Kristensen. 1920'erne. Norsk og svensk
Titel 7	Dokumentargenren
Titel 8	Sproglig analyse
Titel 9	Analyse og fortolkning af noveller og romaner 2
Titel 10	Nyheder
Titel 11	Romantikken
Titel 12	Sprog i sociale medier
Titel 13	Dansk litteraturhistorie 1960-2021
Titel 14	

Titel 15	
----------	--

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Introforløb: Niveau i almene fag, karakterer på 7-trinsskalaen, dannelse, klasserumskultur, mindsetbaseret undervisning, studieteknik, notatteknik, appelformerne, pentagrammet, redegørelsen, medieanalysen, analyse og fortolkning af skønlitteratur, læreplan Dansk A-htx, mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed
Indhold	<p>Niveau i almenefag fra ”Fag: Niveau i almene fag – UddannelsesGuiden” fra ”https://www.ug.dk/efteruddannelse/niveau-i-almene-fag”</p> <p>Karakterer på 7-trinsskalaen fra ”Karakterer på 7-trinsskalaen – Undervisningsministeriet” fra ”https://www.uvm.dk/uddannelsessystemet/7-trins-skalaen/karakterer-paa-7-trins-skalaen”</p> <p>Dannelse fra ”Dannelsesbegrebet i gymnasiet – Undervisningsministeriet” fra www.uvm.dk og ”Retsinformation.dk” i ”Lov om de gymnasiale uddannelser (for elever der starter efter 1. august 2017) i ”Dannelsesbegrebet i gymnasiet – Undervisningsministeriet fra www.uvm.dk</p> <p>Klasserumskultur(eget materiale)</p> <p>Mindsetbaseret undervisning fra ”Mindsetbaseret undervisning – fra præstationskultur til læringskultur” af Allan Andreasen Kortnum, Jeppe Agger Nielsen og Peter Arnborg Videsen fra Dansk Psykologisk Forlag 2016 side 26-28</p> <p>Introduktion til faget dansk på A-niveau ud fra læreplan for Dansk A for hf.</p> <p>Studieteknik(eget materiale).</p> <p>Notatteknik(eget materiale).</p> <p>”Hvad er meningen? – retorik i danskfaget”, Frydenlund, 2016, af Helle Borup, side 40-45, om appelformerne.</p> <p>”Ud med sproget – Grundbog i retorik for gymnasiet og hf”, Frydenlund, 2017, af Helle Borup, side 74-77, om pentagrammet.</p> <p>”Faglige forbindelser i dansk” af Solveig Bennike, Lisbeth Nyborg og Mette Trangebæk Hammer, 2005, side 209-212, om redegørelsen.</p> <p>Medieanalyse – eget materiale – om følgende begreber: asynkron og synkron lyd, billedbeskæring – det ultranære, nærbilledet, halvsnære, halvtotale, totalbilledet, supertotalbillede, fremdrift, frøperspektiv, fugleperspektiv, high key-belysning, håndholdt kamera, kontinuitetsklipping, kælkede linjer, low key-belysning, modlys, montageklipping, normalperspektiv, panorering, point of view, slow motion, tiltning, travelling, underlægningsmusik, voice over, zoom ind og zoom ud</p> <p>Kortfilmen ”Lovefield”, ca. 5 minutter, af Mathieu Ratthe fra 2008.</p> <p>”Herrens veje”(2017)(uddrag), Tv-serie, afsnit 1, sæson 1, DR</p> <p>”Natklubben Eye Candy”, 7. januar 2013, TV2 Lorry, nyhedsindslag, fake news</p> <p>Om analyse og fortolkning i ”Grundbog til dansk i erhvervsuddannelserne” fra 2004 af Bodil Nørlem og Conni Paldam side 195-199</p> <p>”Som englenerne flyver” fra ”Vandmærket”(1993), Gyldendal, af Naja Marie Aidt.</p> <p>Læreplan Dansk A – htx, august 2017 om mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed.</p> <p>Dansk A, htx, Vejledning, Undervisningsministeriet, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Gymnasiekontoret, marts 2008, side 8-9, om mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed.</p> <p>Skriv en anmeldelse.</p>

	<p>”Min kamp”(1925)(uddrag)(udenlandsk værk i oversættelse), Adolf Hitler</p> <p>”Sæt da selvtillid og selvværd på skemaet” af Emilie Holkenfeldt Behrendt, 9. klasse, Niels Steensens Gymnasium, debat, 3. november 2014, Politiken.</p> <p>”Jeg synes (ikke) godt om Facebook” af Søren Boy Skjold, underviser, Danmarks medie- og journalisthøjskole i Jyllands-Posten den 15. januar 2013.</p>
Omfang	14 lektioner a 45 minutter.
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: Appelformerne, herunder patos, logos og etos.</p> <p>Ciceros pentagram, herunder emne, afsender, omstændigheder, sprog og modtager.</p> <p>Redegørelse: objektiv, neutral, tydelig, klar, saglig, systematisk, logisk disponeret, afbalanceret, distancemarkører.</p> <p>Analyse og fortolkning af skønlitteratur: novellen, romanen, komposition, tidslinje, vendepunkter/højdepunkter, kronologisk opbygning, flash back, flash forward, slutning, harmoni-konflikt-harmoni, harmoni-konflikt-konflikt, jeg-fortæller, 3. persons fortæller, alvidende fortæller, miljø- og personkarakteristik, person/ydre, person/indre, personudvikling, tema, holdning, perspektivering, vurdering.</p> <p>Medieanalyse: asynkron og synkron lyd, billedbeskæring – det ultranære, nærbilledet, halvnære, halvtotale, totalbilledet, supertotalbilledet, fremdrift, frøperspektiv, fugleperspektiv, high key-belysning, håndholdt kamera, kontinuitetsklipning, kælkede linjer, low key-belysning, modlys, montageklipning, normalperspektiv, panorering, point of view, slow motion, tiltning, travelling, underlægningsmusik, voice over, zoom ind og zoom ud</p> <p>Mål:</p> <p>At eleven får en introduktion til de vigtigste begreber til analyse og fortolkning af novellen og romanen.</p> <p>At eleven får kendskab til de vigtigste begreber i medieanalysen.</p> <p>At eleven kan foretage en mediefaglig analyse.</p> <p>At eleven får en introduktion til appelformerne, pentagrammet og den danskfaglige redegørelse.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning og gruppearbejde</p> <p>Øvelse i at holde et mundtligt oplæg for klassen</p> <p>CL</p> <p>Skriftligt arbejde med at skrive en stil</p> <p>Øvelse i forskellige strategier til at analysere tekster</p>

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 2	Analyse og fortolkning af noveller og romaner 1
Indhold	<p>”Textanalyse iBog: Fortællerforhold – Systime” fra https://textanalyse.systime.dk/index.php?id=750.</p> <p>http://sites.google.com/site/danskfag/skriftlighed/begreber-i-skriftlig-dansk af Ole Schultz Larsen om karakteristik.</p> <p>http://da.wikipedia.org/wiki/Ironi om ironi og sarkasme.</p>

	<p>”Smil” fra ”Den indre bowlerhat”(1964) af Benny Andersen.</p> <p>”Faglige forbindelser i dansk – sprog, litteratur og film”(2005) af Solveig Bennike, Lisbeth Nyborg og Mette Trangbæk Hammer side 163-164 om analyse og fortolkning.</p> <p>”Krydsfelt – grundbog i dansk”(2010) af Berit Riis Langdahl, Mimi Olsen og Pia Quist side 125 om scenisk og panoramisk fremstillingsform.</p> <p>”Litteraturens veje”(2007) af Johannes Fibiger og Gerd Lütken side 495 om scenisk og panoramisk fremstilling.</p> <p>”Litterær analyse”(1998) af Kell Gall Jørgensen side 33-34 om beretning, beskrivelse, dialog, refleksion, kommentar, tankereferat og indre monolog.</p> <p>”Litteraturens veje (iBog): Ordforklaringer – Systeme” fra https://litteraturensveje.systeme.dk/index.php?id=32&tx_systemeglossary..b... om Stream of consciousness, bagudsyn, medsyn og forudgreb.</p> <p>”Faglige forbindelser i dansk – sprog, litteratur og film”(2005) af Solveig Bennike, Lisbeth Nyborg og Mette Trangbæk Hammer side 23 om direkte tale, indirekte tale og dækket direkte tale.</p> <p>”Faglige forbindelser i dansk – sprog, litteratur og film”(2005) af Solveig Bennike, Lisbeth Nyborg og Mette Trangbæk Hammer side 100 om fremstillingsformer.</p> <p>”Litteraturens huse: Komposition – Systeme” fra https://litteraturenshuse.systeme.dk/index.php?id=1162 om komposition, herunder rammefortælling, cirkelkomposition eller cirkulær komposition, trefaset komposition, modsætning, parallelbygning og in medias res.</p> <p>”Litteraturens veje”(2007) af Johannes Fibiger og Gerd Lütken side 496 om fortalt tid og fortælle tid.</p> <p>”Textanalyse.dk”(2005) af Jørn Ingemann Knudsen side 18-20 om motiv, tema og miljø.</p> <p>”Perpektivering – danskfag – Sites – Google” fra http://sites.google.com/.../analysemodeller/analysemodel...romaner...noveller/perspek... om perspektivering.</p> <p>”Krydsfelt – grundbog i dansk”(2011) af Berit Riis Langdahl, Mimi Olsen og Pia Quist side 86-88 om novellen og romanen.</p> <p>”Intertekstuel reference – Wikipedia, den frie encyklopædi” – https://da.wikipedia.org om intertekstualitet.</p> <p>”Krydsfelt – grundbog i dansk”(2011) af Berit Riis Langdahl, Mimi Olsen og Pia Quist side 100 om intertekstualitet.</p> <p>”Tæt på litteratur – Analyse og didaktik”(2010) af Martin Jørgensen side 205-206 om intertekstualitet.</p> <p>”Opgang” fra ”Mit forfærdelige ansigt”(2001) af Pia Juul.</p> <p>”Beton”(2011) af Jakob Mathiasen(værk 1).</p> <p>”Radiator”(1997) af Jan Sonnergaard(værk 2).</p> <p>”Vandmærket”(1993) af Naja Marie Aidt(værk 3).</p> <p>”Gud taler ud”(2004) af Jens Blendstrup(værk 5).</p>
Omfang	19 lektioner a 45 minutter.
Særlige fokuspunkter	Kernebegreber: karakteristik, ironi, sarkasme, analyse, fortolkning, scenisk og panoramisk fremstilling, beretning, beskrivelse, dialog, refleksion, kommentar, tankereferat, indre monolog, stream of consciousness, bagudsyn, medsyn, forudgreb, direkte tale, indirekte tale, dækket direkte tale, rammefortælling, cirkelkomposition eller cirkulær komposition, trefaset komposition, modsætning, parallelbygning, in medias res, fortalt tid, fortælle-

	<p>tid, motiv, tema, miljø, perspektivering, novelle, roman, intertekstualitet</p> <p>Mål:</p> <p>At eleven får et indgående kendskab til forskellige begreber med hensyn til analyse og fortolkning af novelle og roman.</p> <p>At eleven kan karakterisere en tekst ud fra forskellige kriterier.</p> <p>Skriftligt arbejde med at skrive en stil.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Gruppearbejde</p> <p>CL</p> <p>Oplæg</p> <p>Summegrupper</p>

[Retur til forside](#)

Titel 3	Billedsprog og lyrik
Indhold	<p>Billedsprog og lyrik:</p> <p>”Textanalyse.dk”(2005) af Jørn Ingemann Knudsen side 80-81, 94, 102, 105-109, 123-124</p> <p>”Krydsfelt – grundbog i dansk”(2011) af Berit Riis Langdahl, Mimi Olsen og Pia Quist side 132-133</p> <p>”Tekstanalyse og litterær metode”(2010) af Thomas Thurah side 112-117</p> <p>37 små øvelser til billedsprog.</p> <p>”På Memphis Station”(1904)(kanon) af Johannes V. Jensen</p> <p>”Og til sidst” fra ”Direkte”(1984) af Marianne Larsen</p> <p>”Regnmåleren” fra ”Grønne digte”(1943) af Ole Sarvig</p>
Omfang	15 lektioner a 45 minutter.
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: metafor, sammenligning, metonymi, besjæling, personifikation, symbol, strofe, verslinje, bogstavrim, herunder konsonantrim/allitteration og vokalrim/assonans, enderim, indrim, parrim, krydsrim eller fletrim og klamrerim, omsluttende rim eller kiastisk rim.</p> <p>37 små øvelser til billedsprog.</p> <p>Mål:</p> <p>At eleven får sproglig bevidsthed</p> <p>At eleven kan skelne mellem forskellige former for billedsprog</p> <p>At eleven får genrebevidsthed</p> <p>At eleven opøver evne til at læse og forstå lyrik</p> <p>At eleven får kompetence til at analysere og fortolke et digt</p> <p>At eleven bliver i stand til at sætte digte ind i en litteraturhistorisk sammenhæng</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Elevoplæg</p> <p>CL</p> <p>Klasseundervisning</p> <p>Gruppeoplæg</p> <p>Summegrupper</p>

[Retur til forside](#)

Titel 4	Kanonlitteratur
Indhold	<p>”Nådsensbrød” fra ”Hytterne”(1887)(kanon) af Henrik Pontoppidan ”Havfruens sang” fra ”Krøniker”(1890)(kanon) af Henrik Pontoppidan ”Lønningsdag”(1900)(kanon) af Martin Andersen Nexø ”På Memphis station” fra ”Digte”(1904)(kanon) af Johannes V. Jensen ”Agerhønen” fra ”Agerhønen”(1949)(kanon) af Martin A. Hansen ”Dejlig er den himmel blå”(1840)(kanon) af N.F.S. Grundtvig ”Balladen om mit liv”(1915)(kanon) af Karen Blixen ”Patienten” fra novellesamlingen ”Eftersøgningen og andre noveller”(1962)(kanon) af Peter Seeberg ”Erasmus Montanus”(1723)(kanon) af Ludvig Holberg(værk 4) ”Litteraturens veje”(2012) af Johannes Fibiger og Gerd Lütken side 116, 118, 124-132 om oplysningstiden og Ludvig Holberg</p>
Omfang	18 lektioner a 45 minutter.
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: det samfundsmæssigt, filosofisk og sprogligt karakteristiske ved oplysningstiden. Kendskab til komedien, klassicismen og Ludvig Holberg.</p> <p>Mål: At eleven får kendskab til kanonlitteraturen</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Summegrupper CL Klasseundervisning Gruppearbejde</p>

[Retur til forside](#)

Titel 5	Det moderne gennembrud
Indhold	<p>Johannes Fibiger og John Rydahl: ”Realiteternes verden”(2001) side 5-7, 9-12, 14-19, 22-25, 28-29, 36-39, 43, 46-47, 53-54, 59-60, 70-72, 81 Herman Bang: ”Irene Holm” i ”Under åget”(1893)(kanon) Peter Nansen: ”Aftenvisitter”(1883) Herman Bang: ”Foran alteret”(1880)(kanon) J. P. Jacobsen: ”Fru Marie Grubbe”(1876)(1. kapitel) Holger Drachmann: ”Engelske socialister”(1871) Amalie Skram: ”Constance Ring”(1884) Henrik Pontoppidan: ”Havfruens sang”(1890)(kanon)</p>
Omfang	23 lektioner a 45 minutter.
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: problemer, som Georg Brandes vil have sat under debat: kønsroller, ægteskabet, religionen, kirken som institution og ejendomsforholdene; provisorietiden, naturalisme, impressionisme, positivisme, arv-miljø-determinismen, den frie vilje, Nietzsche: nihilisme, ateisme, herremoral og slavemoral, sædelighedsfejden: kvinden, manden, ægteskabet og kønsroller, kommunisme, arbejderbevægelse, politik og landbrug</p>

	<p>Mål:</p> <p>At eleven får kendskab til centrale litterære strømninger i perioden</p> <p>At eleven får indgående forståelse og kan karakterisere den impressionisme fortælle-teknik/stil i litteraturen hos Herman Bang</p> <p>At eleven får en forståelse for afgørende samfundsmæssige, kønspolitiske og religiøse strømninger i perioden</p> <p>At eleven kan udtrykke ovennævnte kendskaber skriftligt såvel som mundtligt</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Summegrupper</p> <p>Klasseundervisning</p> <p>CL</p> <p>Gruppearbejde</p>

[Retur til forside](#)

Titel 6	Ekspressionisme. Futurisme. Tom Kristensen. 1920'erne. Norsk og svensk
Indhold	<p>"Ekspressionisme" fra "Litteraturens veje" af Johannes Fibiger og Gerd Lütken(1996) side 259 og 425</p> <p>"Ekspressionisme" fra Fagweb.vuckolding.dk/ah/Dansk/litteraturhistorisk_oversigt"%20ny.htm</p> <p>Journalist Tore Daa Funder, iBureauet/Dagbladet Information i 2007</p> <p>Tom Kristensen: "Fribytter" og "Det blomstrende slagsmål"(1920)(kanon)</p> <p>Otto Gelsted: "Reklameskibet" fra "Jomfru Gloriant"(1923)</p> <p>Edith Södergran: "Landet som icke är"(1922)</p> <p>Rudolf Nilsen: "STORBY-NATT"(1925) fra "På stengrunn"</p> <p>Artur Lundkvist: "TRAPPAN"(1929) fra "Naket liv"</p> <p>Harry Martinsson: "BOMULL"(1930)</p> <p>Arnulf Øverland: "Her og hisset"(1934) fra "Riket er ditt"</p>
Omfang	16 lektioner a 45 minutter.
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber:</p> <p>Ekpressionisme: udtryk, indre, subjektiv, ingen mening eller helhed, splittelse, æstetik, lyrik, farver, kontraster, voldsomt, ekstremt, eksotisk, fremmedartet, fribytter, den kunstneriske skabelsesproces, leg med meningsløse ordlyde, avantgarde, det hæsle og banale</p> <p>Futurisme: nutid, fremtid, krig, begejstring, skingert, storby, glad nihilisme, virkelighedsflugt, vitalitet, vildskab, tempo, teknologi, opfindelser, flyvemaskiner, besyngelser, intuition, optimisme, pessimisme, fanfare, bevægelser, dynamik, panegyrisk, besværgelse, katalogstil, sammenligning, oxymoron, paradoks, verbalisme, redundans, hyperbel, figur, anafor, apostrofe, besjæling og antitese</p> <p>Mål:</p> <p>At eleven får et indgående kendskab til den litterære ekspressionisme i Tom Kristensens lyrik</p>

	At eleven får kendskab til futurismen hos Emil Bønnelycke. At eleven får en viden om dansk litteraturhistorie i 1920'erne
Væsentligste arbejdsformer	Selvstændigt arbejde CL Gruppearbejde Klasseundervisning

[Retur til forside](#)

Titel 7	Dokumentargenren
Indhold	<p>”Den iscenesatte virkelighed – fra nyheder til reality”(2009) af Gitte Horsbøl og Jette Meldgaard Harboe, Systime, side 11-24, 59-61, 64-66, 68-71</p> <p>”Mit Afghanistan”(2012)(uddrag), Nagieb Khaja, dokumentarfilm</p> <p>”Håndbog til dansk”(2015), Ole Schultz Larsen, side 93-94, aktantmodellen</p> <p>”Bliver skjult kamera brugt for meget som dramatisk effekt?”, skjult kamera, Sofie Sørensen og Oliver Kløvedal Reich i Politiken den 4. marts 2016</p> <p>”Split screen”, kilde: http://lb.systime.dk/index.php?id=132</p> <p>”Prostitutionens bagmænd”, 19. maj 2008, DR1, Christian Andersen</p> <p>”Herrens veje”, DR1, sæson 1, 1.episode, 24. september 2017, (uddrag), Adam Price</p>
Omfang	14 lektioner a 45 minutter.
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: aktantmodellen, split screen, udtryk, form, indhold, billedudsnit: supertotal, total, halvtotal, halvnær, nær, ultranær, perspektiv: normalperspektiv, fugleperspektiv, frøperspektiv, billedkomposition: balance, diagonale linjer, kælkede linjer, kamerabevægelser: kameraet står stille, er stationært og bevæger sig om egen akse, panorering og tilt, egentlig bevægelse af kameraet, travelling, kran, steady-cam og håndholdt kamera, point of view: high-key belysning og low-key belysning, scenografi, forløbsæstetik, indstilling, klipning: kontinuitetsklipning, parallelklipning, dækbillede, montageklipning, herunder etablerende og provokerende, krydsklipning, tekniske udformninger af klip, herunder det rene klip, overtoning, wipe og fade op eller ned til sort/hvid/farve, forløbsstruktur, herunder perlekædemodellen, den omvendte nyhedstrekant, rapporttrekant, berettermodellen, herunder anslag, præsentation, uddybning, point of no return, konfliktoptrapning, konfliktløsningen/klimaks og udtoning, lyd, herunder synkron og asynkron lyd, dokumentar, herunder den observerende og den dydborende dokumentar</p> <p>Mål:</p> <p>At eleven får kendskab til de vigtigste begreber i medieanalysen.</p> <p>At eleven kan foretage en mediefaglig analyse.</p> <p>At eleven kan skelne mellem den observerende og den dydborende dokumentar.</p> <p>At eleven kan formidle sin mediefaglige analyse skriftligt.</p>
Væsentligste ar-	Klasseundervisning

bejdsformer	<p>Gruppearbejde Oplæg Cooperative Learning Netsøgning</p>
--------------------	--

[Retur til forside](#)

Titel 8	Sproglig analyse
Indhold	<p>”Forvægt og bagvægt i sætninger” fra www.sdu/~media/64B6408749D74FOCBDDDC34A02B68891.ashx</p> <p>”Hypotakse og paratakse – Circle Line – Sites – Google” fra https://sites.google.com/a/toerring-gym.dk/...hypotakse-og-paratakse</p> <p>”Sætningsanalyse – E-tysk” fra www.e-tysk.dk/Grammatik/OMHtmlExport/Saetningsanalyse.htm</p> <p>”Metoder i dansk(ibog) fra 5.2.4. Stilistik fra https://metoderidansk.systime.dk/index.php?id=169</p> <p>”Gymdansk.weebly.com/retoriske-virkemidler.html af Kirsten Rask fra analyse-afsprogetogstil_forskelligekilder_</p> <p>”Troper og figurer” fra ”Textanalyse.dk” af Jørn Ingemann Knudsen</p> <p>”Stilistik – figurer – Danskfaget-Litterær analyse og teori” fra Gymdansk.weebly.com/stilistik---figurer.html</p> <p>Øvelser fra ”Opgaver til Semantik – Sprogenes Verden – sprogenesverden.gyldendal.dk/Almen/Semantik.aspx fra Semantik – Danskfaget.www.danskfaget.dk/udskoling/sprog/klog-paa-sprog/semantik</p> <p>”Semantiske felter – Danskfaget-Litterær analyse og teori fra Gymdansk.weebly.com/semantiske-felter.html</p> <p>”Praktisk argumentation”(argumentationskneb) af Charlotte Jørgensen, Nyt Teknisk Forlag, 2011</p> <p>”Praktisk argumentation” af Charlotte Jørgensen og Merete Onsberg, 2008, side 39, 69-73</p> <p>”Ud med sproget – Grundbog i retorik for gymnasiet og hf”, Helle Borup, 2007, side 47-49, 62-64</p> <p>”Roman Jakobsons sprogfunktioner – danskfag – Sites – Google” fra https://sites.google.com/site/danskfag/.../roman-jakobsons-sprogfunktion</p> <p>”Kommunikation – teori og praksis”, side 65-71, Steen Thorberg, 2014</p> <p>”Lad os komme videre fra Sokrates”, kronik, Anders Hougaard, Jyllands-Posten, 23. august 2017</p> <p>Anders Fogh Rasmussens nytårstale 2008</p> <p>”Perspektiver i dansk – grundbog”(2018) af Mads Rangvid og Mimi Sørensen, Dansk lærerforenings Forlag, side 142-155, 158-161</p> <p>”Fjern ukrudt”, 1980’erne, Berlingske Tidende</p> <p>”Debat: Kampen om København: København må ikke blive en velhaverghetto” fra 27. oktober 2005 i Information af Ritt Bjerregaard</p> <p>”Sorte udsigter”, 3. september 2016, Politiken, Carsten Ole Hansen</p>

	<p>”Klimahysteri og sult forude”, 30. september 2009, Nordjyske Stiftstidende, Inga Simonsen</p> <p>”Stop dansk klimahysteri”, 26. august 2013, Fyns Amts Avis repetitionsquiz, Uffe Clausen</p>
Omfang	28 lektioner a 45 minutter.
Særlige fokuspunkter	<p>Kernebegreber: grammatik, syntaks, forvægt, bagvægt, parataktisk, sætning, hel-sætning, ledsætning, ikke-prøven, sætningsled, grundled, udsagnsled, omsagnsled til grundled, genstandsled, hensynsled, forholdsordsled, stilistik, høj stil, normal stil, lav stil, anafor, alliteration/konsonantrim/bogstavrim, asso-nans/vokalrim/bogstavrim, antitese/modsætning/kontrast, epifor, hyperbel, interjektion, litotese/eufemisme, kiasme, retorisk spørgsmål, apostrofe, onama-topoetikon, paradoks, semantik, fonetik, morfologi, synonym, antonym, homo-nym, denotation, konnotation, semantiske felter, tegnargument, årsagsargument, klassifikationsargument, generaliseringsargument, sammenligningsargument, autoritetsargument, det moderne/nye-argument, motivationsargument, appel-formerne, herunder patos, logos og etos, fejltyper og kneb, herunder at gå efter manden, afledningsargument, glidebaneargument, stråmandsargument, cirkel-slutning, ordvalgsargument, argumentationens 4 faser: den konstaterende, defi-nerende, evaluerende og advokerende fase, Roman Jakobsons sprogfunktioner: den emotive, konative, referentielle, fatiske, metasproglige og poetiske funktion, Lasswells kommunikationsmodel: hvem, siger hvad, i hvilken kanal, til hvem og med hvilken effekt?, pointe, begrundelse, grundantagelse, postulat, gendrivelse, styrkemarkør, rygdækning, erfaringsargument, eksempler, naturlighedsargument, skræmmeargument, hæderlighed, vægt</p> <p>Mål:</p> <p>At eleven får retoriske begreber benyttet i praksis.</p> <p>At eleven udvikler sin sproglige iagttagelsesevne.</p> <p>At eleven kan foretage en sproglig analyse.</p> <p>At eleven kan påvise virkning ud fra teknik.</p>
Væsentligste ar-bejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Gruppearbejde</p> <p>Summegrupper</p> <p>Selvstændigt arbejde</p> <p>Oplæg</p> <p>Cooperative Learning</p> <p>Skriftligt individuelt arbejde</p> <p>Netsøgning</p>

[Retur til forside](#)

Titel 9	Analyse og fortolkning af noveller og romaner 2
----------------	---

<p>Indhold</p>	<p>”Perspektiver i dansk”, Mads Rangvid og Mimi Sørensen, 2018, side 17-20, 30-31, 62-76, 78-83</p> <p>”Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier”(2017) af Ole Schultz Larsen side 176-178, 184-188, 191-193, 274-275 om samtaleanalyse</p> <p>”Mørket mellem os” fra novellesamlingen ”Pludselig flæben”(2007) af Jens Blendstrup</p> <p>”Adam og Evas dagbog”(uddrag)(1931), Mark Twain</p> <p>”Evas dagbog”(uddrag)(1905), Mark Twain</p> <p>”Drivhuset”(1965), Anders Bodelsen</p> <p>”Rynkekneppesygen”(uddrag)(2017), Peter Adolpsen</p> <p>”Dette burde skrives i nutid”(uddrag)(2011), Helle Helle</p> <p>”Gennem Rosenborg Have”(1899), Herman Bang</p> <p>”BEGYNDELSE” fra ”Rosetree, rosetree”(2010), Henning Mortensen</p> <p>”Hjem” fra ”Poesi og andre former for trods”(2015), Adda Djørup</p> <p>”Biblen”, ”Første Mosebog”, 3. kapitel</p> <p>”Lindormen”</p>
<p>Omfang</p>	<p>12 lektioner a 45 minutter</p>
<p>Særlige fokuspunkter</p>	<p>Kernebegreber: analyse, fortolkning, fortolkningsanalyse, syndefaldet, motiv, tema, fortæller, synsvinkel, personkarakteristik, miljøkarakteristik, intertekstualitet, perspektivering, 3. personsfortæller, jeg-fortæller, upålidelig fortæller, ydre synsvinkel, indre synsvinkel, personbundet synsvinkel, medsyn, bagudsyn, det fortalte jeg, det fortællende jeg, alvidende fortæller, Ciceros pentagram: afsender, modtager, omstændigheder/situation, emne og sprog, flade og runde personer, fysisk miljø, socialt miljø, novelle, uhørt begivenhed, klar startsituation, vendepunkt, afsluttende situation, den moderne novelle, kommunikationssituationen, kontekst, relation, symmetriske roller, komplementære roller, symmetriske og asymmetriske styrkeforhold, mediet, turtagning, gambitter, samarbejdsprincippet, det underforståede, sandhedsmaksimen, kvantitetsmaksimen, relevansmaksimen, klarhedsmaksimen, høflighedsprincippet: vær hensynsfuld, vær gavmild, vær positiv, vær beskeden, vær enig, transaktionsanalyse, forældrejag, barnejag, voksenjag, simple transaktioner, komplementære transaktioner, krydsede transaktioner, skjulte transaktioner</p> <p>Mål:</p> <p>At eleven kan karakterisere en tekst ud fra forskellige kriterier</p> <p>At eleven får et indgående kendskab til forskellige begreber med hensyn til analyse og fortolkning af novelle og roman</p> <p>Skriftligt arbejde med at skrive en stil</p>
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Klasseundervisning</p> <p>Gruppearbejde</p> <p>Quizzer</p>

	Øvelse i at holde et oplæg for klassen Summegrupper
--	--

[Retur til forside](#)

Titel 10	Nyheder
Indhold	<p>”Perspektiver i dansk – grundbog” af Mads Rangvid og Mimi Sørensen, 2018, side 270-278, 280-284, 290-292, 294-296, 298-299</p> <p>”Flygtningepres åbner for ny kurs”(2015), Carl Emil Arnfred, Morten Skærbæk, Jesper Thobo-Carlsen og Marchen Weel Gjertsen</p> <p>”Nordens Ungarn”, 10. september 2015, leder, Politiken</p> <p>”White Girl blive medlem af forening” fra ”White Girl 2”(2017), Christina Hagen</p> <p>”Medina beskyldes for at udnytte flygtningesituationen”, 9. august 2016, Berlingske Tidende, Ditte Maltha Mailund</p> <p>Facebookopslag om Medina, Berlingske Tidende, 8. august 2018</p> <p>”Abdel Aziz Mahmoud fik nok efter folks løgne om Medina: Du flytter ikke folks holdninger ved at lukke lort ud”, BT, 12. august 2016</p> <p>”Syrien. Den brændte jord”, dokumentarfilm, første afsnit, 2016, Politiken, Nagieb Khaja</p> <p>Billedet af den såkaldte ”spyttemand”, 7. september 2015</p> <p>Lisbeth Zornig Andersen, BT, 9. september 2015, debatside, herunder ”Ja, medlidenhed er misforstået” af Marie Krarup og ”Nej, det er vores pligt at hjælpe” af Manu Sareen, leder, kommentarspor på Twitter og tegneserie ”Statsministeren” af Carsten Graabæk</p> <p>”Jeg synes faktisk det er klamt at høre dig flashe din næstekærlighed”, Deadline, 10. september 2015, Lisbeth Zornig Andersen og Marie Krarup</p> <p>”Flygtning sparker gravid”, Facebookopslag af en dansk lastbilchauffør, september 2015</p> <p>”Brad Pitt og Angelina Jolie løser flygtningekrisen: Vil adoptere syriske flygtningebørn”, Rokokoposten.dk, 21. februar 2016</p>
Omfang	20 lektioner a 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Kernebegreber: nyhedsdækning, nyhedskredsløbet, kommerciel interesse, public service-forpligtelsen, nyheden, nyhedstrekanten, rubrik, underrubrik, mellemrubrik, brødtekst, faktaboks, billede, oplæg, speak, interview med kilder, grafik, algoritme, vinkling, nyhedskriterier: aktualitet, væsentlighed, identifikation, sensationelle, konflikt, informerende tekster, opinionstekster, baggrundsartikel, reportage, portræt, fortællende journalistik, erfaringskilde, partskilde, ekspertkilde, kommentar/analyse, leder, anmeldelse, læserbrev, kommentarspor, debatindlæg, kronik, opinionskredsløb, gatekeeping, gatewatching, borgerlig offentlighed, særinteresser, mediemonopoler, kommunikativt kaos, følelser og vrøvl, demokratisering af debatten, politiske magthavere bringes tættere på folket, mangfoldighed, fake news</p>

	<p>Mål:</p> <p>At eleven kan anvende relevante danskfaglige begreber i en analyse af nyhedstekster</p> <p>At eleven får et kendskab til forskellige teksttyper indenfor nyhedsgenren</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Selvstændigt arbejde</p> <p>Netsøgning</p> <p>Øvelse i at holde et mundtligt oplæg for klassen i grupper</p> <p>CL</p> <p>Summegrupper</p> <p>Gruppearbejde</p>

[Retur til forside](#)

Titel 11	Romantikken
Indhold	<p>”Litteraturhistorien – på langs og på tværs”, 2014, Barbara Kjær-Hansen og Tine Serup Bertelsen, Systime, side 91-114</p> <p>”Guldhornene” fra ”Digte”(1802)(kanon) af Adam Oehlenschläger</p> <p>”Indvielsen” fra ”Digte”(1804) af Adolph Wilhelm Schack von Staffeldt</p> <p>”Guld, hor og romantik”, 18. marts 2007, DR2, Liv Thomsen, Marianne Eskildsen og Carsten Landbo Sørensen</p> <p>”Der er et yndigt land” eller ”Fædrelands-Sang”(1819)(kanon) af Adam Oehlenschläger</p> <p>”Klokken”(1850)(kanon) af H. C. Andersen</p> <p>”Skyggen”(1847)(kanon) af H. C. Andersen</p> <p>”Psykologiens veje”(2012) af Ole Schultz Larsen side 53-59 om Freuds personlighedsmodel og forsvarsmekanismer</p> <p>”Sildig opvågningen”(1828)(kanon)(værk 6) af Steen Steensen Blicher</p>
Omfang	30 lektioner a 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Kernebegreber: idealisme, følelse, kærlighed, fantasi, længsel, intuition, musik, kunst, inspiration, geni, Englandskrigene, statsbankerot, mister Norge, censur, ideernes og fænomenernes verden, krop, sjæl, menneskeligt, guddommeligt, Gud, universalromantik, organismetanken, nyplatonisme, panteisme, splittelse, adskillelse, dualisme, besjælinger, anelse, fængsel, himmelsk, jordisk, ånd, monisme, bevidsthed, natur, inderlighed, sensibilitet, drøm, fornemmelse, kunst, historie, historiesyn, religion, poesi, harmoni, helhed, indadvendthed, skønhed, kreativitet, guldalder, guldaldertanke, forskning, biedermeier, poetisk realisme, romantisme, det interessante, nationalromantik, folkeeventyr, kunsteventyr, dannelsesstanken, dannelsesroman, hjemme-ude-hjem, dobbeltgænger motivet, erotik, spidsborgeren, æstetiker, etikeren, det religiøse menneske, Freuds personlighedsmodel, det, jeg, overjeg, fortrængning, projektion, identifikation, forskydning, fornægtelse, regression, reaktionsdannelse, rationalisering, sublimering</p> <p>Mål:</p> <p>At eleven får et indgående kendskab til de vigtigste perioder og begreber indenfor romantikken</p>

	At eleven har læst en række klassiske værker indenfor romantikken At eleven kan karakterisere en tekst ud fra både sproglige og litteraturhistoriske aspekter
Væsentligste arbejdsformer	Elevoplæg Quizzer Summegrupper Netsøgning CL Gruppearbejde

[Retur til forside](#)

Titel 12	Sprog i sociale medier
Indhold	Tina Thode Hougaard, Trine Durup og Lasse Balleby: "Sprog i sociale medier"(2018), Dansk lærerforenings forlag, side 57-62 Mads Rangvid og Mimi Sørensen: "Perspektiver i dansk"(2018), Dansk lærerforenings forlag side 86-89, 94-95, 98-103 Fie Laursen: "Min ærlighed", YouTube Kommentarspor til Fie Laursens "Min ærlighed", YouTube Casper Eric: "Jeg har en samtale" fra "7/11"(2014) Kasper Bjerre: "Svovl"(2016)(uddrag) "Uploaded", kampagnefilm lavet af Medierådet for Børn og Unge i 2017 Naja Münster: "Jeg ved ikke, hvor Sjælland er", YouTube
Omfang	10 lektioner a 45 minutter
Særlige fokuspunkter	Kernebegreber: personlig branding, middle region, identitet i praksis, identitet over tid, frontstage, backstage, vi medkonstruerer hinandens sociale identitet, indtryksstyring, teatret som metafor, face, facetrusler, facework, optone, konfliktrappen, nedtone, kontekst, den etiske fordring, nettets anonymitet, kærlighedsdiskurs, emojis, sproghandlinger, samtalestrukturerende sproghandlinger, informerende sproghandlinger, følelses- og holdningsudtrykkende sproghandlinger, handlingsregulerende sproghandlinger, direkte, indirekte, undertekst, neografi, ny tegnsætning, syntaktiske tegn, skilletegn, kommunikative tegn, menings-tegn, pragmatisk funktion, prikker Mål: At eleven får kendskab til de vigtigste begreber omkring sociale medier At eleven kan foretage en analyse af sociale medier
Væsentligste arbejdsformer	Selvstændigt arbejde Øvelse i at holde et mundtligt oplæg for klassen i grupper CL Netsøgning Summegrupper Gruppearbejde

[Retur til forside](#)

Titel 13	Dansk litteraturhistorie 1960-2021
Indhold	<p>”Det er blevet os pålagt” fra ”Konfrontation”(1963) af Klaus Rifbjerg(kanon)</p> <p>”Signalet” fra ”Drivhuset”(1965) af Anders Bodelsen</p> <p>”Tagttagelser” fra ”Hold kæft og vær smuk”(1978) af Vita Andersen</p> <p>”Litteraturhistorien – på langs og på tværs”(2014) af Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen, Systime, side 164-169</p> <p>”Brug litteraturhistorien”(2014) af Mimi Sørensen og Mads Rangvid, Dansk lærerforeningens forlag og Systime, side 180-192</p> <p>”Litteraturens veje”(2012) af Johannes Fibiger og Gerd Lütken, Systime, side 379</p> <p>”Firserlyrikken” fra ”Dansk litteraturs historie 1960-2000”(2007), Gyldendal, Klaus P. Mortensen og May Schack(redaktion)</p> <p>”NAT I ELECTRI-CITY” fra “SKRIGERNE!”(1980) af Michael Strunge</p> <p>”Den hæslige by” og ”Drømmens faner” fra ”Vi folder drømmens faner ud”(1981) af Michael Strunge</p> <p>”Minimalisme Gyldendal – Den Store Danske” fra denstoredanske.dk/Dansk_litteraturs_historie/Dansk_litteraturs_historie_5/Korte_former</p> <p>”Minimalisme – Wikipedia, den frie encyklopædi” fra da.wikipedia.org/wiki/Minimalisme</p> <p>”Perioder forfatterweb” fra forfatterweb.dk/oversigt/perioder</p> <p>”danskf-minimalisme” fra danskf.wikispaces.com/minimalisme</p> <p>”Helle Helle forfatterweb” fra forfatterweb.dk/oversigt/zhelle00(uddrag)</p> <p>”En stol for lidt”, ”Film” og ”Rester” fra ”Rester(1996) af Helle Helle</p> <p>”Kim Leine – mit liv som misbruger”, DR2, 30. juli 2017, Sara Røjkjær Knudsen</p> <p>”Kalak”(2007)(uddrag) af Kim Leine</p> <p>”Giftige blomster og bær”(2009) fra ”Jeg ved ikke om den slags tanker er normale. Skilsmiddedigte”, Forlaget Hjørring, af Lone Hørslev</p> <p>”Korrekthedsbibelen”(2019)(uddrag), Gyldendal, af Christina Hagen</p> <p>”Litteraturhistorien – på langs og på tværs”(2014), Systime, af Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen om dansk litteratur fra 2000-2021</p> <p>”Bøger, der gør en forskel – Michael Strunge”, DRKultur, 10. september 2019, Maria Månson</p> <p>”Øgendahl og de store forfattere. Sæson 2 – Michael Strunge (3)”, 10. september 2019, DR1, Mich Øgendahl</p> <p>”Ordkraft – Minimalisme i litteraturen”, DRKultur, 27. april 2011, Anne Kjær og Klaus Rothstein</p> <p>”Lyrikporten – Christina Hagen”, dr4, 9. maj 2016, Jørgen Leth og Henrik Poulsen</p> <p>”Deadline”, DR2, 12. januar 2019, om Christina Hagen</p> <p>”Whitegirl – forfatterweb”, 17. oktober 2012 af Christina Hagen</p>
Omfang	42 lektioner a 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Kernebegreber:</p> <p>1960-1980: 1960´ernes velstand, urbanisering, konfrontationsmodernisme, nyrealisme, fremmedgørelse, The Summer of Love, ungdomsoprøret, politisk realisme, bekendelseslitteratur, knækprosa</p> <p>1980-1990: punk, ekspressive versaler(udtryksfulde store bogstaver med fed skrift), apoka-</p>

	<p>lypse(verdens undergang), vision, oprør, drøm, fantasi, barn, engel, dynamisk, dæmonisk, androgyn(en mellemting mellem en mand og kvinde), generation, David Bowie, nat, melankolsk(ked af det), sansebedøvende, forurening, maskine, kontrol, angst, anonymitet, krop, rus, disco, dehumanisering(umenneskeliggørelse), rollespil, fortrængning af drifter, søvnløshed, erindringstab, Sidegaden(et tidsskrift), fremskridtstro, desillusion(det at mise sin tro og håb), fremmedgørelse(fremmed i forhold til sig selv, meningsløs), død, afmagt, (selv)udslettelse, autenticitet(ægthed), kærlighed, lys, depression, storhedsforestilling, klar-syn, liv, tid, avantgardistisk(nyskabende, moderne), længsel, intuition, bedøvelse, fjernsyn, materialisme</p> <p>1990-2000 - minimalisme: det enkle udtryk kan virke stærkere end det komplekse, less is more, rå, usminket, kortprosa, fragmenteret, brudstykker, smerte, uden på forhånd givet mening, ordknaphed, læsen mellem linjerne, usagthed, uklarhed, ulykke, åben slutning, fortættet, få adjektiver(tillægsord) og adverbier(biord), mange symboler, betydningsdannelsen overlades til læserens fantasi, ingen identifikation, udramatisk handling, risiko for overfortolkning, huller i teksten, isbjergmetoden, strømning opstået i 1960'erne i billedkunst, skulptur, litteratur og installationskunst, abstrakte variationer i fx geometriske figurer, kunstneren holder sig ude af værket, anvende få virkemidler, antydningens kunst, personerne er ofte ensomme, destruktive, følelsesforkrampede eller traumatiserede individer, problemer med at kommunikere, samtaler brister eller udebliver, enkel og realistisk skrivestil, tæt på katastrofen og sammenbruddet, antydninger, afgrunde, fremmedhed, isolation, manglende indsigt i sig selv, manglende central begivenhed, personerne i Helle Helles romaner og noveller er vage kvinder, der passivt lader tiden gå uden aktivt at tage stilling til, hvad de skal med deres liv, handlingen er lidt tilfældig og akavet, svært ved at sige nej og tage sig selv seriøst, temaerne er død, tab og ensomhed, usikkerhed, mangelfuld kommunikation, det usagte kommer utilsigtet til udtryk, underspille, minimalt udtryk, maksimal betydning</p> <p>2000-2021: 9/11, Utøya, Brexit, klimakrise, social ulighed, #metoo, fake news, SoMe, flygtig og flydende identitet, paratekst, realistisk tendens i dansk litteratur omkring årtusindeskiftet og frem til i dag, autofiktion, ”at tage af hovedstolen”, dobbeltkontrakten, sampling, readymade, performativ biografisme, politisk korrekt, ironi, absurd, centrallyrik, interaktionslyrik, genrehybrid, grafisk roman</p> <p>Mål: At eleven får en viden om dansk litteraturhistorie i årene 1960 til 2021 At eleven kan karakterisere en tekst ud fra både form, indhold og litteraturhistorie</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Selvstændigt arbejde Øvelse i at holde et mundtligt oplæg for klassen i grupper CL Netsøgning Summegrupper Gruppearbejde</p>

[Retur til forside](#)

Indhold	
Omfang	
Særlige fokuspunk- ter	
Væsentligste ar- bejdsformer	

[Retur til forside](#)

Titel 15	
Indhold	
Omfang	
Særlige fokuspunk- ter	
Væsentligste ar- bejdsformer	

[Retur til forside](#)